

قطره دانش که بخشیدی ز پیش

متصل گردان به دریاهای خویش

موسسه توسعه راه حل های منابع انسانی

عبدالرضا حافظی

۰۹۱۲-۱۰۸۲۴۸۰

HRolutions.ir

hafezi@HRolutions.ir

Hafezi.hrm@gmail.com

مدرک حرفه ای دکترا *DBA : Human Resource Development*

عضو انجمن مدیریت منابع انسانی آمریکا *SHRM*

مدرس دوره های آزاد *MBA* دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران

عضو کمیته علمی و داوری جایزه تعالی منابع انسانی ایران

عضو ارشد کارگروه تخصصی طراحی مدل تعالی منابع انسانی ایران

مدرس دوره های تربیت ارزیاب جایزه تعالی منابع انسانی ایران

مدیر طرح و عضو کمیته راهبری و علمی صدور گواهی نامه حرفه ای منابع انسانی

عضو کمیته علمی کنفرانس توسعه منابع انسانی *HRD Conference*

عضو کمیته علمی جایزه بهره وری و تعالی سازمانی *EFQM*

عضو کارگروه تخصصی ترجمه و انتشار ویرایش ۲۰۱۰ مدل تعالی سازمانی *EFQM*

دوره آموزشی

خلاقیت و نوآوری

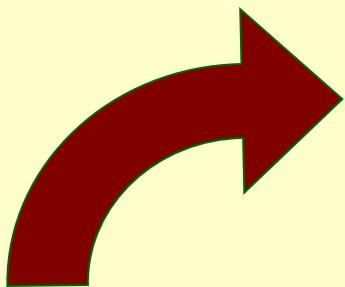
عبدالرضا حافظی

۱۳۹۱

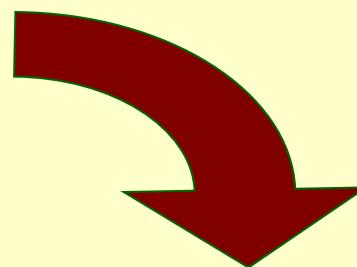
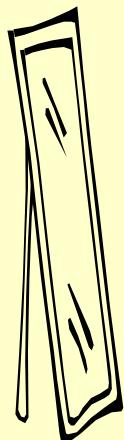
سیکل تکاملی یادگیری

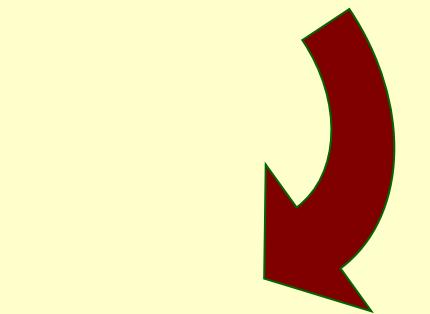
تکامل پارادایم‌ها

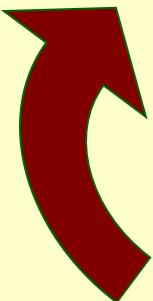
شناخت استراتژیک محیطی

دانش نظری

مهارت‌های کاربردی

زنجیره تأمین کننده ها

فشار تکنولوژی و صنعت

خلاقیت
(خلق ایده)

نوآوری
(اجرای ایده)

کارآفرینی
(تجاری کردن ایده)

کشش بازار

زنجیره مشتریان و ذی نفعان

مبانی خلاقیت

خلاقیت عبارت است از **نگرش متفاوت** به پدیده هایی که سایر مردم نیز آنها را می نگردند. (گیورگی)

خلاقیت عبارت است از قدرت حل مسائلی در ذهن که هنوز حتی وجود ندارد. (بربان و ب)

خلاقیت از نظر من به واقع بازگشت به دوران کودکی و دیدن پدیده ها از این دیدگاه است . (هریت فورد)

خلاقیت عبارتست از کاربرد قدرت تصور برای اینکه پدیده ها را متفاوت از آنچه همه می بینند ببینیم. (بروک میر)

خلاقیت تولید ایده یا محصولی نو و مبتکرانه است که در برهه ای از زمان برای خالق یا برای شخص دیگر رضایت بخش باشد . حتی اگر این ایده یا محصول را قبل اشخاص دیگری کشف کرده باشد و یا آن را نو و مبتکرانه محسوب نکنند ، باز خلاقیت وجود دارد. (رنزوی)

تفکر خلاق عبارتست از فرایند درک مشکلات ، مسایل ، کمبود اطلاعات و عوامل جا افتاده ، حدس زدن و فرضیه ساختن در مورد این کمبود ها ، ارزیابی و آزمون فرضیه ها و حدس ها ، اصلاح و ارزیابی مجدد آنها و بالاخره ارایه نتایج (تورنس)

خلاقیت یعنی ارتباط چیزها یا ایده هایی که قبلا با یکدیگر ارتباطی نداشتند .

کودکان راههای پیش ساخته ندارند و آزاد اندیش هستند، اما دانش و تجربه ندارند. بزرگسالان دارای دانش و تجربه هستند ، اما برای خلاقیت موانع دارند.

برای خلاقیت به مقداری **دانش** ، کمی **تجربه** و مقادیر زیادی **بینش کودکانه** نیاز داریم

پرسش

رابطه خلاقیت با سن ، تجربه و تحصیلات چیست ؟

پرسش

خلاقیت ، ژنتیک (هوش ، جنسیت) یا اکتسابی و تابع عوامل
محیطی است ؟

۵ ویژگی مهم تفکر خلاق

انعطاف پذیری

گشودگی

بسط

سیلان

ابتكار

۵ ویژگی مهم تفکر خلاق

انعطاف پذیری

گشودگی

بسط

سیلان

ابتكار

۵ ویژگی مهم تفکر خلاق

انعطاف پذیری

گشودگی

بسط

سیلان

ابتكار

برنده ها شاید کارهای متفاوتی انجام ندهند

ولی حتماً کارها را متفاوت انجام می دهند !

۵ ویژگی مهم تفکر خلاق

انعطاف پذیری

گشودگی

بسط

سیلان

ابتكار

۵ ویژگی مهم تفکر خلاق

انعطاف پذیری

گشودگی

بسط

سیلان

ابتكار

تکنیک های فردی

CORMS

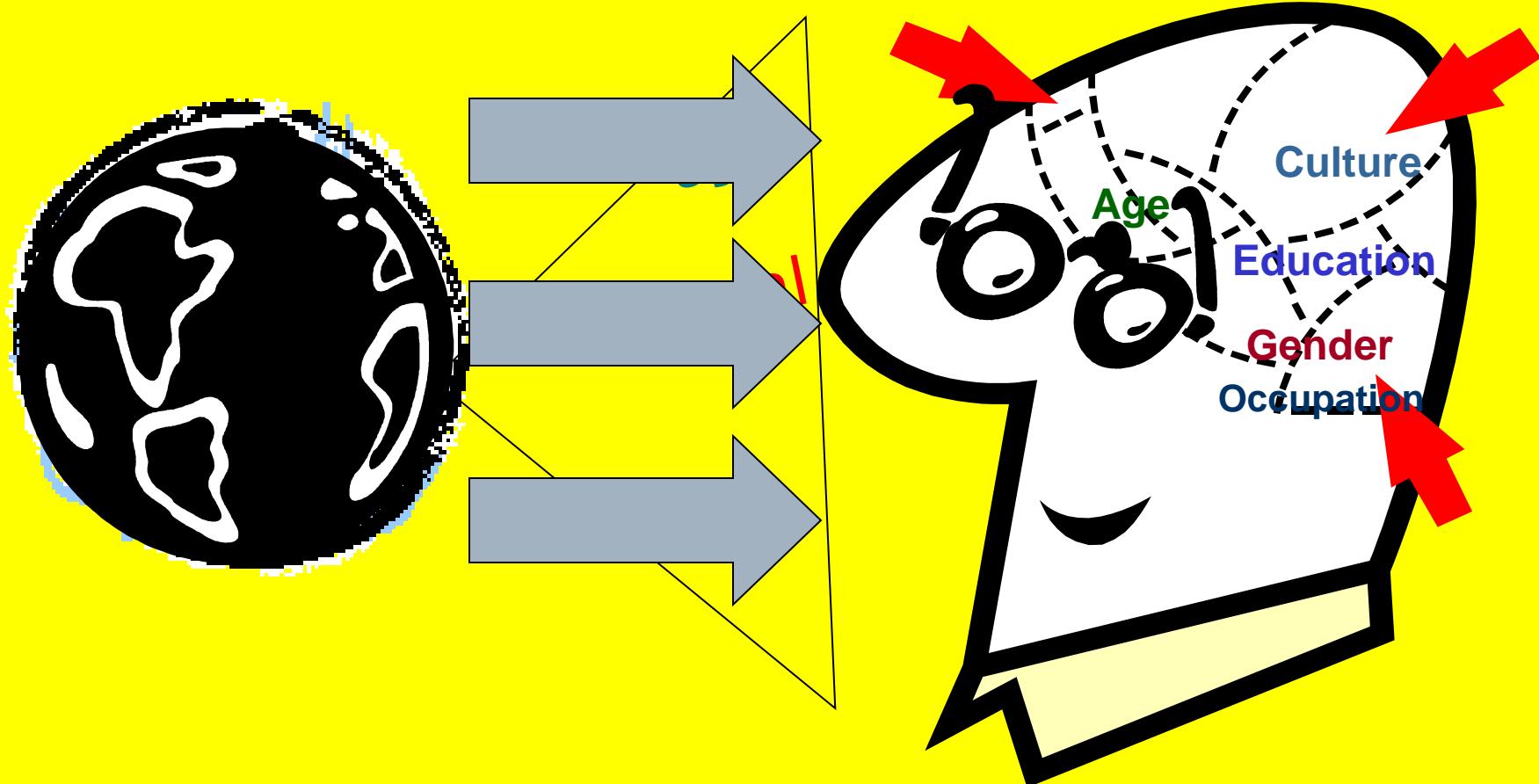

CURIOSITY

کنجکاوی خلاقانه

ما دنیا را آنگونه که هست نمی بینیم، بلکه آنگونه که هستیم می بینیم!

پیتّر در اکر:

کشف فرصتها رمز اصلی موفقیت مدیران و سازمانها است؛ زیرا با بهره گیری از فرصتها نتایج سودمندی حاصل میشود در حالیکه با حل مسئله فقط وضعیت به حالت عادی باز می گردد!

c0RMS

OPENNESS

باز بودن

تکامل

بازی با چارچوب

به هیچ چیز پایبند نبودن

حرکت درون چارچوب

تبغیت محض

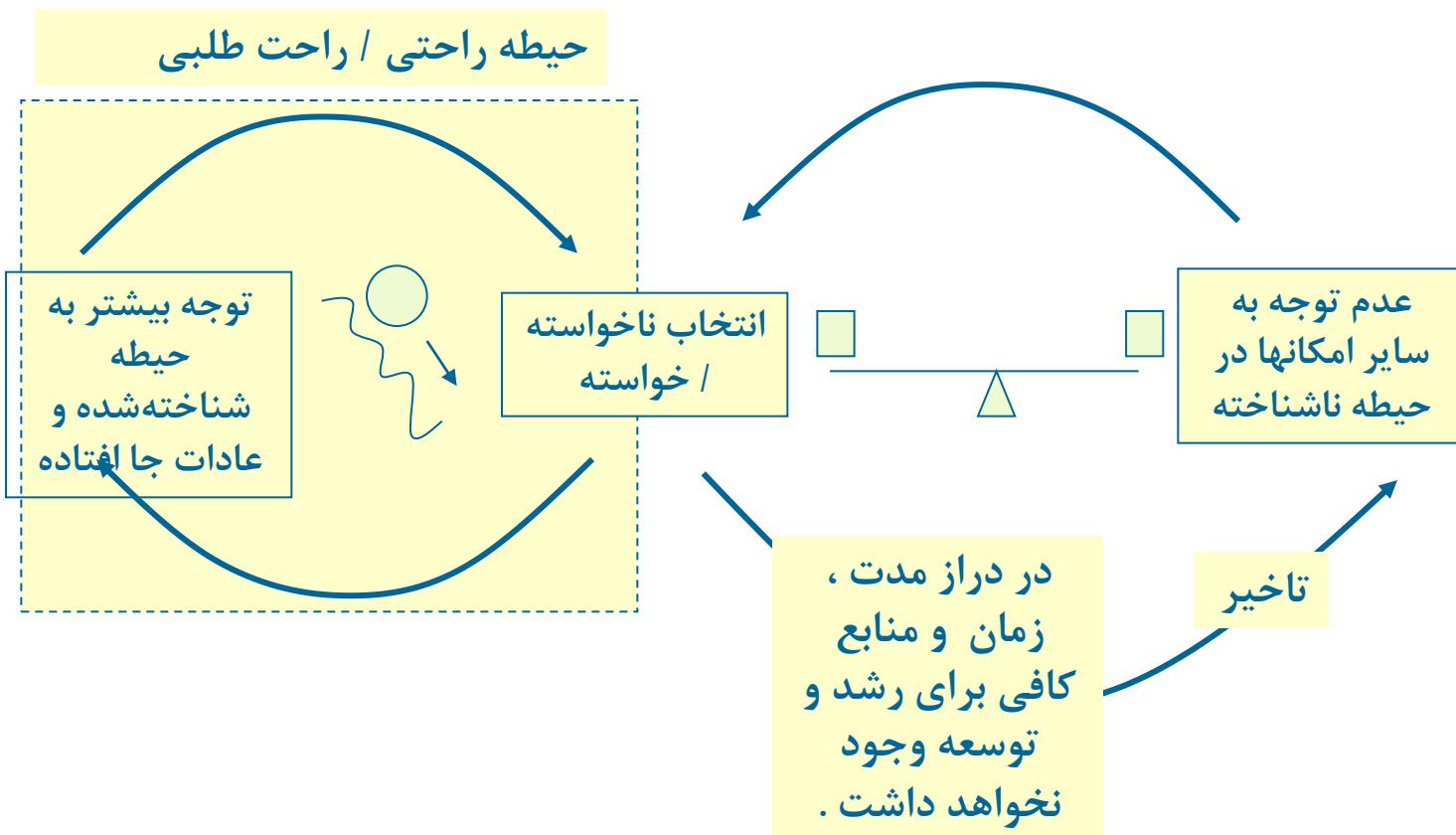
در جا زدن

RISK-TAKING

ریسک پذیری

حیطه راحتی / راحت طلبی (COMFORT ZONE)

MOTIVATION

انگیزه و پشتکار

CORMS

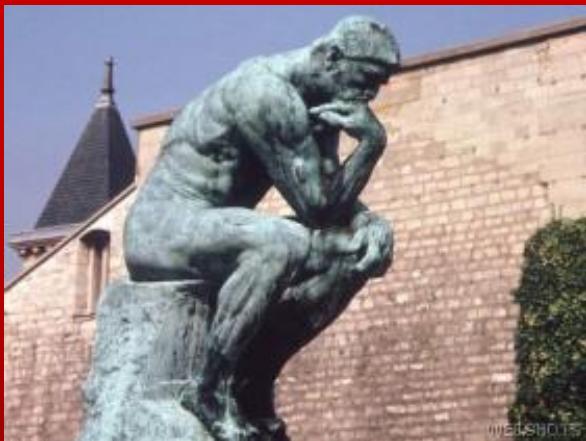
SELF-CONFIDENCE

اعتماد به نفس

برای انسان های بزرگ بن بست وجود ندارد :

یا راهی خواهند یافت ،

یا راهی خواهند ساخت !

فرآیند تفکر خلاق

کنفوسیوس می گوید:

فرق انسان و حیوان خیلی کم است .

ولی بعضی از مردم همین چیز خیلی کم را نیز

دور می اندازند !

تفکر را می توان یاد گرفت ، تمرین کرد ، توسعه داد.

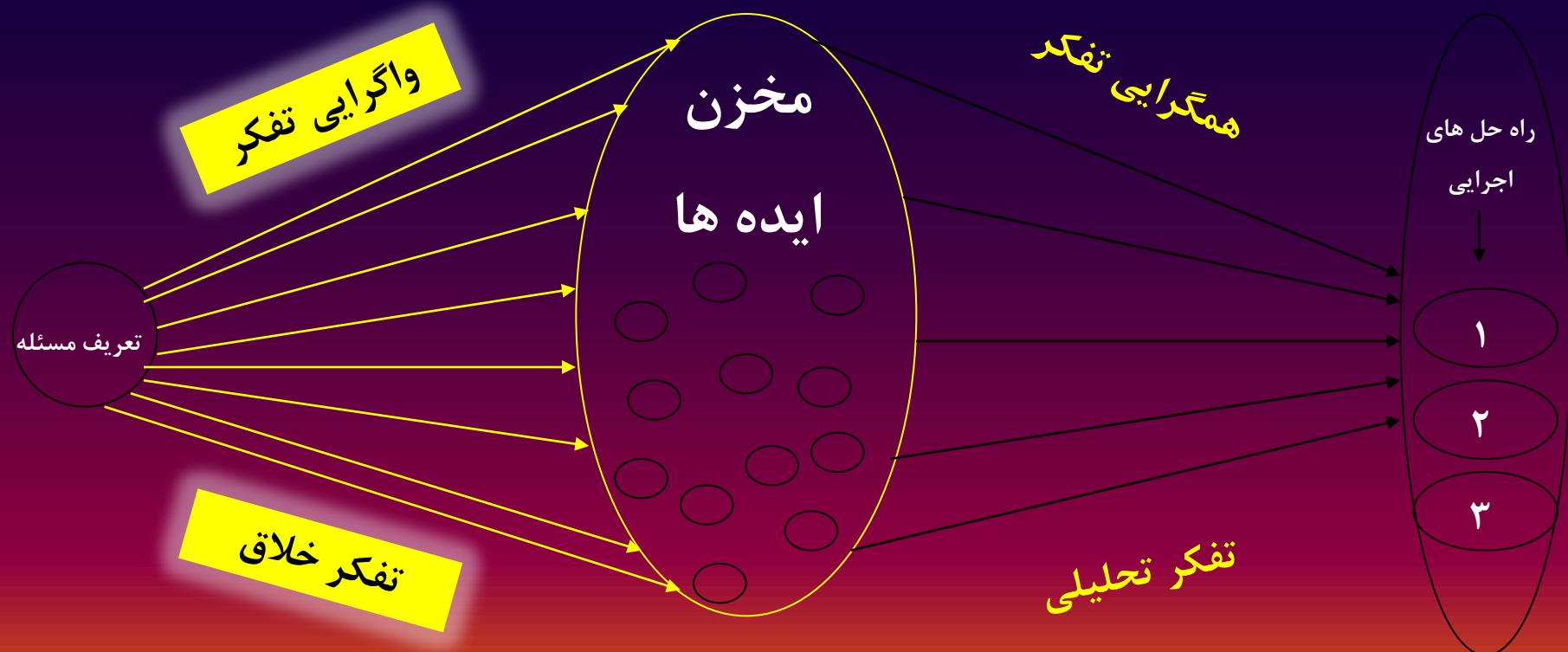
تفکر معطوف به عمل یکی از ضرورت هاست .

تفکر فقط یک پازل نیست که تکه ها را کنار هم بچینیم ، ما باید تکه ها را اصولاً پیدا کنیم یا حتی بسازیم .

ممکن است نتوانیم مسئله را حل کنیم ، ولی می توانیم از فرآیند تفکر برای حل مسئله لذت ببریم .

یادگیری چگونگی تفکر کمک می کند : مسائل را بشناسیم ، مسائل را حل کنیم ، تصمیم گیری نماییم ، مسئولیت پذیر باشیم ، با پارادوکس ها همراه شویم ، احترام به تفاوت های فردی و ماهی گیری بیاموزیم .

فرآیند تفکر و حل مسئله

تکنیک های خلاقیت و نوآوری در سازمان

Substitute- Combine- Adapt- Modify- Magnify-
Put to other uses-Eliminate- Rearrange

سوالات ایده برانگیز
(SCAMPER)

روشهای نوشتاری
Interactive Techniques
روشهای تعاملی
Force Fitting Techniques
روش های اجباری

Brain Storming

تجزیه و تحلیل مورفولوژیک - ارتباط اجباری - الگوبرداری - ایفای نقش - تجسم خلاق

خلاقیت کلامی - تصویری

پتانسیل بازار - روند تقاضا - ثبات تقاضا - دوره عمر - تانسیل های جانبی - سازگاری -
یادگیری - نیاز - درک مزیت - توزیع - تمایز - ارزش - مشتریان - تأمین کنندگان - رقبا

IDEAS

رفتن به فراتر از خلاقیت و نوآوری فردی

سازمان نوآور

تکنیک های خلاقیت و نوآوری در سازمان

Substitute- Combine- Adapt- Modify- Magnify-
Put to other uses-Eliminate- Rearrange

سوالات ایده برانگیز
(SCAMPER)

روشهای نوشتاری
Interactive Techniques
روشهای تعاملی
Force Fitting Techniques
روش های اجباری

Brain Storming

تجزیه و تحلیل مورفولوژیک - ارتباط اجباری - الگوبرداری - ایفای نقش - تجسم خلاق

خلاقیت کلامی - تصویری

پتانسیل بازار - روند تقاضا - ثبات تقاضا - دوره عمر - تانسیل های جانبی - سازگاری -
یادگیری - نیاز - درک مزیت - توزیع - تمايز - ارزش - مشتریان - تأمین کنندگان - رقبا

IDEAS

رفتن به فراتر از خلاقیت و نوآوری فردی

سازمان نوآور

سوالات ایده برانگیز

۱ چه چیزی یا چه کسی را می‌توان جایگزین کرد؟ (Substitute)

۲ چه چیزی را می‌توان با آن ترکیب کرد؟ (Combine)

۳ چه چیزی با این موضوع سازگار است؟ (Adapt)

۴ تغییرات رنگ، حرکت، صدا و دیگر ویژگیها چگونه امکانپذیر است؟ (Modify)

۵ چه چیزهایی بیافزاییم؟ زمان بیشتر؟ تکرار بیشتر؟ ارزش بیشتر؟ (Magnify)

۶ کاربردهای دیگر یا راههای جدید استفاده کدامند؟ (Put to other uses)

۷ چه چیزی را حذف کنیم؟ (Eliminate)

۸ اجزاء را چگونه جا به جا کنیم؟ (Rearrange)

تکنیک های خلاقیت و نوآوری در سازمان

Substitute- Combine- Adapt- Modify- Magnify-
Put to other uses-Eliminate- Rearrange

سوالات ایده برانگیز
(SCAMPER)

روشهای نوشتاری
روشهای تعاملی
روش های اجباری

Brain Storming

تجزیه و تحلیل مورفولوژیک - ارتباط اجباری - الگوبرداری - ایفای نقش - تجسم خلاق

خلاقیت کلامی - تصویری

پتانسیل بازار - روند تقاضا - ثبات تقاضا - دوره عمر - تانسیل های جانبی - سازگاری -
یادگیری - نیاز - درک مزیت - توزیع - تمایز - ارزش - مشتریان - تأمین کنندگان - رقبا

IDEAS

رفتن به فراتر از خلاقیت و نوآوری فردی

سازمان نوآور

■ توفان فکری

روشهای نوشتاری Writing Techniques

روشهای تعاملی Interactive Techniques

روش های اجباری Force Fitting Techniques

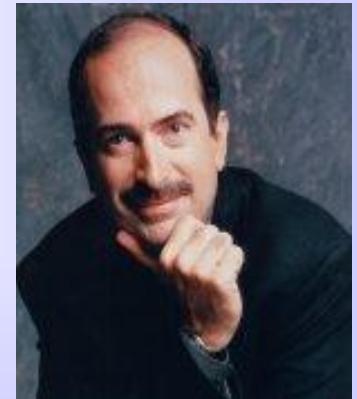
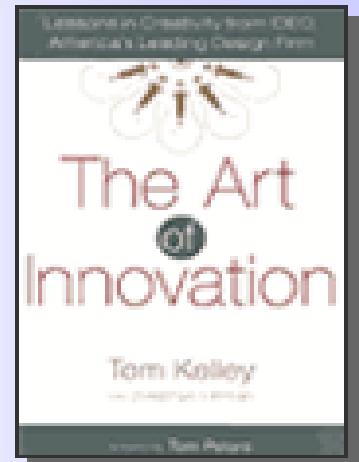
تام کلی:

مشکل در توفان فکری این است که هر کسی فکر می کند که آن را انجام می دهد.

اما توفان فکری همانند پیانو زدن است، هرچه بیشتر تمرین کنید نتیجه بهتری به دست می آورید.

The problem with brainstorming is that everyone thinks they already do it. But brainstorming is like playing the piano: it takes practice, and the better you get the more rewarding it can be.”

-Tom Kelley

هفت اصل برای نتیجه بهتر از طوفان فکری

Sharpen the focus – well honed statement of problem, (revised each meeting) – go for something tangible w/o limiting possible solutions

Playful rules – never critique ideas until they are all out, encourage wild ideas and plenty of them... "Be visual"

...Remind the team of these "rules"

Number your ideas – "let's try to get a hundred", to refer back them (and vote on them)

Build and jump – "facilitate" the process by: encouraging building on existing idea, throw a small variation...or... "jump" back to starting place or forward to new train of thought

The space remembers – draw pictures, make lists & post ideas all over the walls...when you come back to a “spot on the wall” spatial memory will help everyone recapture the mindset.

Stretch your mental muscles – to focus the group on a group activity do a word game, a brain teaser, or some “show and tell” related to the problem

First group meeting – when the team hasn’t ever worked together

Infrequent brainstorming – it been a long time

Outside distractions

Get physical – bring examples, competitors products, crude prototype materials, move around...get up... sit down

Everything but the kitchen sink

Have materials on hand

Bodystorming

طوفان فکری

- نادیده گرفتن محدودیت ها
  - ایده ها هر چه بیشتر بهتر
  - تشویق به جریان آزاد ایده ها
  - ایده ها هر چه عجیب تر بهتر
  - سانسور ممنوع !
-
- ثبت همه ایده ها
  - انتقاد ممنوع !
  - ادامه تا آخرین ایده ها
  - ایفای نقش تسهیل کننده و ثبت کننده

PIN CARD TECHNIQUE

شماره افراد	ایده
0	هر کارشناس در هر هفته یک ایده خوب و تازه ارائه کند

شماره افراد	ایده
1	هر کارشناس در هر هفته یک ایده خوب و تازه ارائه کند

شماره افراد	ایده
0	هر کارشناس در هر هفته یک ایده خوب و تازه ارائه کند
1	این ایده در ارتباط
2	
3	
.....	
4	
.....	
.....	
.....	

IDEA TRIGGER

ایده های بعدي	ایده های اوليه
از کارگران بخواهیم از قسمت پشت به دستگاه نزدیک شوند	می توانیم جهت حرکت ماشین را بر عکس کنیم
.....	.....
	.....
	.....
	.....
	.....

تکنیک های خلاقیت و نوآوری در سازمان

Substitute- Combine- Adapt- Modify- Magnify-
Put to other uses-Eliminate- Rearrange

سوالات ایده برانگیز
(SCAMPER)

روشهای نوشتاری
روشهای تعاملی
روش های اجباری

Brain Storming

تجزیه و تحلیل مورفولوژیک - ارتباط اجباری - الگوبرداری - ایفای نقش - تجسم خلاق

خلاقیت کلامی - تصویری

پتانسیل بازار - روند تقاضا - ثبات تقاضا - دوره عمر - تانسیل های جانبی - سازگاری -
یادگیری - نیاز - درک مزیت - توزیع - تمایز - ارزش - مشتریان - تأمین کنندگان - رقبا

IDEAS

رفتن به فراتر از خلاقیت و نوآوری فردی

سازمان نوآور

قطره دانش که بخشیدی ز پیش

متصل گردان به دریاهای خویش

عبدالرضا حافظی

۰۹۱۲-۱۰۸۲۴۸۰

HR Solutions.ir

hafezi@HRSolutions.ir

Hafezi.HRM@gmail.com